ג הר סוף פַּרְשַׁת וְיַּרֶא אֵלִיו הי וּבַתִּפְוּנִים תִּפְּוּנְ י.ד שָׁם. ה טוּר.ד מַהָא בִּבְרָכוֹת יג לְפֵרוּשׁ הָרֹאישׁ. ז שָׁם בַּנִּמְרָא תּ מַנְחוֹת כִּט עִייב. תּ

קָּבִיב (דֹּ אֶצְלֹּו: ג. יָבְּקְרִאַת שְׁמַע יֵשׁ מָאתִים אַּרְבָּעִים וְּחָמֵשׁ תֵּבוֹת, וְּכְדֵי (דֹ יְחָלְיָם מָאתַיִם אַרְבָּעִים וְּחָמֵשׁ תַּבוֹת וְּבְּנִים וְּשְׁמֹנְנָה פְּנֶגֶר אֵיבְרָיוֹ שֵׁל אָדָם (חְמְטֵיֵם שְׁלִּיתַ צְּבּוֹר (חֹ'ה) אֲלֹחֵיכֶם אֲמֶת הֹגה וּכְזָה כָּל אָדָם יוצֵא, הוֹאִיל וְשׁוּמְעִין מִפִּיוֹ שֶׁל שְּלִּיתַ צְּבּוֹר שְׁלִיתְ צְּבּוֹר בְּקְלֹל רָם (בֹּיסִיֹם הִי אֲלֹחֵיכֶם אֲמֶת. הֹגה וּכְזָה כָּל אָדָם יוצֵא, הוֹאִיל וְשׁמִּעִין מִפִּיוֹ שֶׁל שְּלִיתַ צְּבּוֹר (נִיתִ יוסף בּשׁם אורחת חיים) וְאִס הַיָּחִיד רוּצָה גַּס כֵּן לְאָמְרָם עִם הַשְּלִיתַ צְּבּוֹר, אֵין אִסוֹר (נֹ (דֹּי בִּבְּיִלְ שְׁלִים תְּשְׁלִים תְּשְׁעִים, וְבִּבְּעִ אוֹהְיֹתְיוֹ תַּשְׁכִּם הְּאָעִים, וְשָׁלְּיִים תְּשְׁעִים בְּבָּבְר שְׁלְשָׁה שֵׁמוֹת הַהֶּנְיִה שֶׁבֶּל שֵׁם עוֹלֶה עֲשְׂרִים וְשֵׁשׁ וְאַרְבֵע אוֹהִיוֹתְיוֹ הַם שְׁלְשִׁים הִנִּשׁ עִר בְּעָב בְּבְר אָלְשָׁה שֵׁמוֹת הַהָּנְיִה שֶׁבֶּל שֵׁם עוֹלֶה עֲשְׂרִישְׁה שִׁבּת אוֹתְיתְיוֹ הָם שְׁלְשִׁים בְּבְרִיאָתוֹ וּבְּבִע אוֹתִיתְיוֹ הָבְּעִים וְּשְּבִּע מְּחִיתְיבְתוֹ, וְּמְשְׁבִים וְשְׁלְשִׁה שְׁבִּתְ וְשְׁבִּים וְּשְׁבְּיִים וְּשְׁלִיתְ אָשְׁר וֹיִישְׁתְּבְּיִים וְּשְׁלְשְׁה בְּבְיים וְּשְׁעִים בְּבְרִיאָתוֹ וּבְּכִר אָתְר בָּלִיתְ בָּבְּבִיי וְשִׁל שְׁבִית וְבִּבְּת וְשִׁשְׁבְּיִם וּשְׁבִּים בְּאָרִים וְשְׁבְּיִם וּשְׁבִים בְּקְריאָתוֹ וְבָּבוֹן הַשְּבְּים וְשִׁשְּבְּיִים וְשְּבְּים וְשִׁשְּבְּיִם וּשְׁבְּיִם וּשְׁבְּיִם וּשְׁבְּיִים וּשְׁבְּיִם וּשְּבְּיִם וּשְׁבְּיִים וְשְּבִּים וְשִּבְּים בְּקְריאָתוֹ שְּבָּבְיוֹ בְּבְּיִים וְּשְׁלְשְׁיִם עְּבְּיִים וּשְּבִיים בְּקְריִיתְ עְּבְּיִבְּת שְּבִּיוֹ בְּבְּיִים בְּיִבְיִים וְּשְּבְּעִים בְּיִיתְיבִיתוֹ בְּבְּעִים בְּבְּיִים וְּעְשְבְייִם וְּשְּבְּים בְּיְרִיתְיתוֹ בְּבְּבִינוֹת שְּבְּרְיוֹ בְּעִיוֹת שְּבְּבְיים וְשְּבְּבְּים וְּעִבְּיִם וְּעְבְּיִם בְּבְירִיתוּ בְּבְּרְיה בְּבְּיִים וְשְּבְּבְּים בְּבְּבִית שְּבְּיבְית שְּבְּית בְּבְּרְיבְּית שְּבְּבְּית בְּבּבּית בְּיתְית בְּבִית בְּבְּית בְּבְּית בְּבְּית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְּית בְּבְּית בְּבְּית בְּבְּית בְּיתְיתְיבְית בְּבְּבְית בְּבְּית בְּבִּים ב

באר הימב

לא תקמר, וּבְפָּסוּק וְאֶספְתָּ הִבּוּר לֹא תִגְנֹב, וּבְפָּסוּק וְאְבַרְתֵּם מְהֵרָה הִבּוּר לֹא תרצח, ובפסוק למען יִרבוּ יִמִיכֶם הִבּוּר בּבֵּר אֶת אֶבִיךּ, וּבִפֶּסוּק וְלֹא תָתוּרוּ הִבּוּר לא תִגְאֶף, וּבְפָּסוּק לְמען תִּוְבָּרוּ הִבּוּר זָכֹר אֶת יוֹם השבֶּת שֶׁשֶּׁקוּל כְּכֶל התּוֹרָה, וּבְפֶּסוּק ֹאְנִי הֹ׳ אֱלֹהַיכֶּם רְבּוּר לֹא תְעָנָה בְּרַעָךְ עֵר שֶׁקֶר, [וְעַיַּן בּכֶּל בּוּ הֶבִיאוֹ בְּסֵפֶר אַלְיֶּה רבֶּה עוֹר רְשָׁוִים אָחֵרִים]: (ז) הי אֱלֹחֵיכֵם אֱמֶת. וּבְמֶּקוֹם שֵׁלֹא נֶהְגוּ לחור אֵין מחחק בְּיָרֶם. וּבְסַפֶּר עִשְּׁרָה מאַמֶּרוֹת כֶּתב רְשִׁלִיח צִיבוּר אֵינוֹ אוֹמֵר בלחש אַמֶּת, וַיַּחִיד אוֹמֶר בָּלחשׁ אַמֶּת וָאֵינוֹ חוֹזֵר וְאוֹמֶר אֲמֶת, אָבֶל מהָר״ם אלשָׁקר בֶּתב שַׁיֵּשׁ לוֹמֹר גם בפעם הָראשון אֱמֶת שָלֹא לְהפְרִיר בֵינֵיהֶם וָאֱמֶת השֵׁנִי אֵינֹוּ מן הפּגָיֶן, וְכֵן בֶּחַב הרִיְב״ז חֵלֶק א סִימֶן נח וּמְהְרָאֶ״ם חֵלֶק א סִימֶן ב וְערֵּן בִּפְרִי חַרָשׁ וּבְמָגוֹ אבְרָהָם. וְעַיֵּן בְּתְשׁוּבת נְחָלֹת שִׁבְעֶה חַלֶּק ב סִימָן כו שֶׁכֶּתב שֶׁיֵשׁ לְגְעֹר בִּשְּׁלִיח צִיבּוּר בְּשֶׁחוֹתֵר ה׳ אֱלֹהֵיכָם אֱמֶת שֶׁלֹא יְחְוֹר גם בֵּן תַּבת אָנִי, עיַן שֶׁם, וְערֵן יר אהְרֹן: (ג) בּדֶּבֶר, אְבֶל אֵינוֹ אוֹמֵר אֲמֶת לְחוּרֵה עם השְּׁלִיח צְבּוּר רְּהָוִי בִּשְּׁמִע שְׁמִע, הִרְבֵי מֹשֶׁה וְעַרֵּן בְּנְסֶת הגְּרוֹלֶה: (ד) בּחְמִשֶּׁה עֶשֶׁר וָוִי״ן. וּבְערְבִית יְכוּן שָׁאֲמֶת עוֹלֶה בִּמְקוֹם שָׁלשׁ שֵׁמוֹת הְנ״ל, עשָּׁרָה מאְמֶּרוֹת, מֶגֹּן אבְרָהָם: (ה) שְׁמע. וּבְמּטֵּה מֹשֶׁה כָּחב, שֶׁרְשֹ״ל לֹא רָצֶה לְהפְסִיק, וּבְבֵית יוֹסֵף משָׁמע שֶׁמִּנָהג קַרְמוֹתִים הוא, וְכֵן כָּתב הב״ח, וְעיַן שְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הגְּרוֹלֶה: (ו) יְדֵיהֶם. רוצה לומר, יד יָמִין:

משנה ברורה

לְהַמָּנוֹת אוֹתָם לְתַשְׁלוּם מָאתַיִם אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה כִּשְׁאָר הַצִּבּוּר. עַד בָּאן לשונו בקצור (בית יוסף): (ז) מסים שליה צבור. והיחיד בלחש מסים גַם בֵּן בְּתַבַת אֱמֶת, אֲבָל אַתַר בָּךְ אֵעוֹ חוֹזֵר לוֹמֵר אֱמֶת, כִּי אִם שַׁמַּתְחִיל וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְכוּ׳, וְכְדִלְקַמֶּן בְּסִימֶן טו סָעִיף י בְּהַגָ״ה: (ח) ד׳ אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת. וּבְמַפֶּר עֲשֶׂרָה מַאֲמֶרוֹת פָתַב, שֶׁהַשְּׁלִתַ צְבּוּר לֹא יְסַיֵּם בְּלַתִשׁ בְּתַבַת אֱמֶת, כִּי אִם כְּשֶׁתוֹזֵר וְאוֹמֵר בְּקוֹל רָם, וּכָזֶה יִמְצָא הַחֶשְׁבּוֹן מָאתִיִם אַרְבַּעִים וּשָׁמוֹנֵה, דָּאִי לַאוּ הַכִּי יִהְיָה מַאתַיִם אַרְבַּעִים וַתַשַׁע. אַךְ הַמּנהַג ָּבְהַשַּׁלְתַּן עַרוּךְ שָׁיֵשׁ לוֹמֵר גַּם בְּפַעֵם הַרָאשׁוֹן אֲמֶת, שָׁלֹא לְהַפְּרִיד בֵּינֵיהֶם, וָאֱמֶת הַשַּׁנִי אֵינוֹ מִן הַמִּנְיֵן אֶלָא בִּרְפַּת אֱמֶת וְיַצִּיב הִיא, בֵּן כַּתַב הַפְּרִי מָגָרִים, וְהַגְּרָ״א פַתַב שֶׁהָעִקָּר פְּהָצֲשָׁרָה מַאֲמָרוֹת: (מ) וְחוֹזֵר וְאוֹמֵר. וּבְמָקוֹם שָׁלֹא נָהַגוּ לַחֲזֹר מּ אֵין מוֹחִין בְּיָדֵן: (י) ד׳ אֱלֹהַיכֶּם אֱמֶת. ת) ולא יַחַזֹר גַּם כֵּן תַבַת אַנִי: (יא) בַּדְּבַר. אַבַל וּסּ אֵינוֹ אוֹמֶר אֵמֶת לְתוּדֵה עִם הַשִּׁלִיתַ צִבּוּר דְּהָנֵי כִּשְׁמֵע שִׁמֵע, וְאַף עַל פִּי בֵּן יי אֵין מְשַׁתִּקִין אוֹתוֹ אָם שָׁהָה בִּינְתַיִם: (יב) בַּקְמִשָּׁה עָשָּׁר נָוִי״ן. וּבְעַרְבִית יבוּן שַׁאֲמֶת עוֹלֶה בִּמְקוֹם שַׁלשׁ שַׁמוֹת הַנַ״ל: (יג) הַרֵי תִּשְׁעִים נָאַחָת. בְּמִנְיַן אָמֵן וּכְמִנְיַן וְכוּ׳ (יד) יֹאמֵר אֵל מֶלֶּךְ נָאֲמֶן. עַיַּן מָגַן אַכְרָהָם וְבַּ״ח דְּמִנְהַג קָדום הוא וְפְּרִי מְגָרִים]: (פו) יֹאמֵר אָמֵן. וּמִבֶּל מָקוֹם אֵין לִלְמֹד מִזֶּה לְעִנְיַן אִם בַּרַךְ עֵל הַפְּרִי אוֹ שֶׁסִיֵּם בִּרְבַּת הַמּוֹצִיא וְלֹא אָכֵל צַדַיִן, וּבְתוֹךְ כַּךְ סִיֵּם חֲבֵרוֹ אוֹתָהּ הַבְּרָכָה, שֶׁיַּעֲנָה אַחַרִיו אָמֵן, עַאַן פְּרִי מְגָדִים. וְכֵן מוּכָת לְעֵיל בְּבֵאוֹר הַגְּרַ״א בְּסִימָן נט אוֹת יב, עַיֵּן שָׁם, שָׁשַּעַם הַהַגַ״ה בָּזֶה מִשׁוּם שֶׁהַבְּרָכוֹת לֹא נִתְקְנוּ דַּוְקָא על קריאַת שִׁמַע: (פון וּהַן נוֹהַגִּין. עַיֵּן פְּרִי מְגָּדִים, וְעַיֵּן בְּמַה שֶׁבֶּתַבְנוּ ַלְצֵיל דְּלְכַתְּחִלָּה יוֹתֵר שוֹב שַׁיְטַיֵּם בְּשַׁוֶה עִם הַשְׁלִיתַ צִבּוּר וְלֹא יִצְשָׁרֵךְ לענות אַמֶן אַתַרִיו, עַיָּן שַׁם: הֹ (יוֹ) יְדְיהָם. רוֹצַה לוֹמַר, יוֹ יָדְיַמְיִן: וֹ (יח) לַהַאַרִיךָ בַּחָי״ת. כַּתַב הַמַּגַן אַבַרָהַם בִּשָׁם הַמ״ע, שַׁיַּאַרִיךְ בְּחֵי״ת

ס הי אֱלהַיכֶם אֱמֶת, עַיֵּן בַּאַר הַיטֵב. וּבְבַּרְפֵּי יוֹמַךְ פָּתַב דְהַבַּ״ח וּפְרִי חָדָשׁ הִסְכִּימוּ לְהַיְרוֹשַׁלְמִי שָאָם קוֹרָא בְּיָחִיד שָרֵי לֵה לְמִכְפֵּל ה׳ אֱלֹהֵיכֶם, וְשָׁמַעְתִּי שֶׁבֵּן בָּתַב מוֹהַ״ר חיים ויטל וציל שָּנְהג פּן רבני האַריי זיל, וכן חלק הראַב־יד בְּעְנִין הַבּקְשוֹת וְהוּפְרֹתג שְׁבָּחִי וֹתְבָּרֶדְ, וָהֲבִיאוֹ בִשְׁבֵּלִי לָקָט, עַיִן שָׁם. וֹמִפֶּל מָקוֹם אֲמָת לְחוּדֵה לֹא יִכְפּל, ּפְמוֹ שֶׁפָּתַב לְקַמֶּן סָעִיף קָטָן ג, עַיִן שָׁם שֶׁחַדַּרְכֵי משֶׁה פָּתַב פֵּן בְּשֵׁם רַבֵּגוּ יָרָחָם. וְעַיֵן בשו״ת מים רבים חלק ארח חיים סימן א דשלים ציבור שאומר מלת אמת בקוד רם וחוזר ואומר הי אַלהַיכָם אַמַת לַהַשְׁלִים מַאַתִים אַרבַעִים וּשְׁמוֹנָה הַבּוֹת לַאוּ שַׁפְּיר עָבֵד, רַק יֹאמֵר מַלַּת אֲמֶת בְּפַּעֵּם רֹאשׁוֹן בְּלַחַשׁ וְאַחַר כָּף יַחֲוֹר וְיֹאמַר הַשָּׁלֹשׁ מִבוֹת בָּקוֹל רָם, וְדַוֹקָא הַשְּׁלִיה צִבוּר אֲבֶל הַצִּבוּר לֹא יַהַוֹרוֹ כְּלָל, צֵיון שָׁם. וְכָתַב בְּסֵדֶר היום, מי שֶלא השָלִים קריאַת שְמַע וּכְבָר הַקְדִּים הַשְּלִיהַ צְבוּר וְסִיֵם יוֹתֵר טוֹב שֶׁיַצְמֹד בַּפָּקוֹם שָׁהוּא וְיִשְׁתֹּק וְיִשְׁמַע לִשְׁלִים צִיבוּר כְּשֶׁחוֹזֵר ה׳ אֱלֹהֵיכֶם אֲמֶת וְאַחַר כָּןּ יִגְמֹר הַקְּרִיאַת שְׁמַע וְיוֹשִיל לוֹ, כֵּיוָן שָהוּא עוֹמֵד בְּתוֹךְ קְרִיאַת שְׁמַע, וְוֶה עָדִיךְ טְפִּי מִלְכַוּן בַּחֲמֵשׁ עֶשְׁרָה וָוִי״ן, עֵיִן שָׁם. וּבְשַׁלְמִי צִבּוּר כָּחַב בְשֵׁם מִטֵּה יְהוּדָה שַּׁכְּתַב שְׁפֹּה שָׁמְּבֵּון לִשְׁמִע מִהשְׁלִיהַ צִיבּור בַּאָמְצֵע קריאת שְׁמִע לֹא הָוֹי לַהּ בְּקוֹרָא לְמִפְרַעַ רַק לְעָנָין שִׁיִצּא יְנִי חוֹבְתוֹ, אָבֶל לִא לְעָנָין רְּחָשִׁיב הָבְּסִק, ומה שַשׁוֹמַעַ מַפִּי הַשָּׁלִיהָ צָבּוּר לֹא הַוִי כְּקוֹרָא בַעַצְמוֹ אַלָּא יוֹצֵא יָדִי הוֹבַתוֹ מָה שַׁמְטֵּל עָלָיו הַחִיזב לְהַשְׁלִים מָאתַיִם אַרְבָּעִים וּשְמוֹנֶה מַבוֹת וְהוּא קוֹרָא קְרִיאַת שְמַע ַפְּסִּרָרוֹ, וְכֵן כָּתַב בְּמַ״מ, עֵיֵן שָׁם: ٥ יְדֵיהֶם, עַיֵּן בָאֵר הֵיטֵב. וֹמַה שֶׁכְּתַב בַּשֻּׂלְהָן משנה ַ תַּדַשַׁה [הוא כְתב צווי המֶלֶן על בְנִי מְרִינֶתוֹ], וְיַתַשֹׁב בְּלִבּוֹ, אַלוּ מֶלֶךְ בַּשַּׁר

ודם שולת פרוטגמא תדשה, כודאי היו כל כני המדינה קוראין אותה בְּאֵימָה וְיִרְאָה בִּרְתַת וָזִיעַ, קַל וָתֹמֶר לִקְרִיאַת שְׁמַע שָׁהוּא פְּרוֹטְגְמָא שָׁל ֶּמֶלֶךְ מַלְבֵי הַמְּלֶבִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁתַיַב כָּל אֶתָד לִקְרוֹתָה בְּאֵימָה וְיִרְאָה בִּרְתַת וָזִיעַ. וְכַתַב הַפְּרִישָׁה, דְּלְהָכִי הִמְשִׁילוֹ לִפְרוֹטְגְמָא כְּתַב וְצִוּרִי הַמֶּלֶךְ, לוֹמֵר לְךְּ שָׁלֹא תִּקְרָא קְרִיאַת שְׁמֵע בַּתֲטִיפָה וּבִמְרוּצָה וּבְצְרְבּוּב הַדְּבַרִים, אֵלַא בִּמִתּוּן מִלַה בִּמְלַה וּבְהַפְּטֵק בֵּין דַּבַר לְדַבַר, כִּאַדֵם הַקּוֹרֵא צוויי הַמֶּלֶךְ שָׁקוֹרֵא בְּמִתוּן גַּדוֹל כֵּל צִוּוִי בִּפְנֵי צַצְמוֹ לַהַבִּינוֹ צֵל תְּכוּנָתוֹ, ַבָּךְ יִקְרָא קְרִיאַת שְׁמֵע, כָּל צִּוּוּי וְצִוּוּי עֹנֶשׁ וַעֹנֶשׁ הַנִּזְכֵּר בּוֹ יַשִּׂים אֶל לְבּוֹ לַהַבִינוֹ, פִי הוּא צִוּוּי הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל בָּרוּךְ הוּא: 🗅 (ה) אֶצְלוֹ. וְכָתַב הַפְּרִי מְגָּדִים, שֶׁעֵל אַתַת פַּמָּה וְכַמָּה צַרִיךְ שֶׁיִּרְאֶה לְהָבִין בְּכָל פַּעַם מַה שאומר, ולא לקרותה במרוצה כפי ההרגל ורק לצאת ידי קריאה: ג (ו) לְהַשִּׁלִים מָאתַיִם אַרְבָּעִים וּשִׁמוֹנֵה. כִּדְאִיתָא בִּמְדְרַשׁ הַנַּעְלָם, פָּתַת ר׳ יְהוּדָה וְאָמֵר רְפְאוּת תְּהִי לְשַׁרֶף וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתָיף, הַתּוֹרָה הִיא רְפוּאָה לַגוּף וְלַעַצָּמוֹת בַּעוֹלֶם הַזֶּה וּבָעוֹלֶם הַבָּא, דְּאָמֵר ר׳ נְהוֹרַאי אָמֵר ר׳ נְחֶמְיָה, בִּקְרִיאַת שְׁמֵע מָאתִיִם אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה תַבוֹת כְּמִנְיַן אֵיכָרָיוֹ של אָדָם, וְהַקּוֹרֵא קָרִיאַת שְׁמַע כְּתִקּוּנוֹ, כָּל אַכָר וְאַכָר נוֹמֵל תַּבָה אַתַת וּמִתְרַפֵּא בּוֹ, וְדָא רִפְאוּת תְּהִי לְשַׁרֶךּ וְכוּ׳, וַהַלֹא בִּקְרִיאַת שְׁמַע אֵין שַׁם אַלָא מַאתִים אַרְבַּעִים וְחָמֵשׁ תַבוֹת וְכוּ׳, מַאי תַקַנְתַה, תִקְנוּ שֶׁיְהֵא שְׁלִיחַ צָבּוּר חוֹצֵר שַׁלשׁ הַבוֹת, ומַאן נִינָהוּ, ד׳ אֱלֹהֵיכָם אֱמֶת, כְּדֵי לְהַשְׁלִים מָאתִים אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה תַבוֹת עַל הַקָּהָל וְכוּי, וְכָל הָאוֹמֵר קְרִיאַת שְׁמֵע שַׁלֹא עִם הַצִּבּוּר אֵינוֹ מַשִּׁלִים אֵיכַרָיו, מִפְּנֵי שַׁחַסְרוּ שָׁלֹשׁ הַבוֹת שַׁשִׁלִיתַ צָבּוּר חוֹזֵר, מַאי תַּקַנְתַה, יְכַוּן בַּחֲמְשָׁה צָשָּׁר וַוִי״ן דְּכָאֱמֶת וְיַצִּיב, וְעִם פל דא היה קורא עליו אבא, מעות לא יוכל לתקן ותסרון לא יוכל לְהָמֵּנוֹת, אוֹתָם שַלשׁ תַבוֹת דְּקָרִיאַת שָׁמֵע שַשְׁלִיחַ צְבּוּר חוֹזֵר לֹא יובַל

שַׁעַר הַצִּיון

ג (ג) סָגַן אַבְרָהָם: (ד) נְהַר שָׁלוֹם: (ה) דַּרְבֵי משֶׁה: (ו) סָגַן אַבְרָהָם: (ו) סָגַן אַבְרָהָם: הֹ (מ) צֵטֶרֶת וְקְנִים: גֹּ